

Nijmegen

Aan
Onderzoeksraad voor Veiligheid
Tav de heer van Dam
Postbus 95404
2509 CK Den Haag

Datum 26 september 2023
Onderwerp Reactie op het rapport Industrie en
Omwonenden

Geachte heer van Dam,

Op 13 april hebben we uw rapport 'Industrie en Omwonenden' ontvangen. Twee van de aanbevelingen die u in uw rapport doet, zijn mede aan de gemeente Nijmegen gericht. In deze brief reageren we op het rapport en lichten we toe hoe opvolging wordt gegeven aan deze aanbevelingen.

Leeswijzer

We beginnen deze brief met een algemene reactie op het rapport. Vervolgens reageren we, meer in detail, op de aanbevelingen uit het rapport die aan ons zijn gericht. Per aanbeveling geven we aan welke verbeteracties genomen zijn of in gang gezet zijn. Omwille van de leesbaarheid benoemen we deze verbeteracties kort. Tot slot noemen we een aantal kansrijke aanvullende verbeteracties die nog samen met de Omgevingsdienst regio Nijmegen (ODRN) gaan nemen of verder onderzoeken.

Algemene reactie op het rapport

We onderschrijven de conclusies en aanbevelingen uit het rapport. De gezondheid van onze inwoners staat centraal en de middelen die ons daarbij kunnen helpen moeten we effectief inzetten tegen schadelijke effecten van de industrie. Het is goed dat de casus APN is meegenomen in dit onderzoek. We willen graag lessen trekken om de gezondheid van onze inwoners beter te beschermen. Hierbij helpt het onderzoek.

Beperkingen van het bestaande VTH-systeem

We zijn met u van mening dat er binnen het bestaande VTH-instrumentarium meer mogelijk is dan werd benut. Ook de komst van de Omgevingswet biedt nieuwe kansen omdat een gezonde leefomgeving daarin een prominentere plek krijgt. Daarbij willen we tegelijkertijd benadrukken dat het huidige VTH-systeem zijn beperkingen kent. Zo duurt het vaak lang voordat nieuwe inzichten over de effecten van stoffen, best beschikbare technieken en erkende maatregelen worden verankerd in landelijke wet- en regelgeving.

Postadres

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon

██████████
██████████@nijmegen.nl
T 06 ██████████

Ons kenmerk

D230884965

Bijlage(n)

Bijgevoegd: -

Ook is voor maar een beperkt aantal stoffen een immissietoets nodig en is het aanscherpen van vergunningen vaak een juridisch en technisch complex en tijdrovend proces met een onzekere uitkomst. Tijdens een rondetafelgesprek met de commissie Infrastructuur en Waterstaat op 14 september jongstleden hebben we een beroep gedaan op de Rijksoverheid om zorg te dragen voor wet- en regelgeving die ons in staat stelt om de gezondheid van omwonenden effectief tegen industriële emissies te beschermen en om blijvend te investeren in versterking van het VTH-stelsel en innovatie van het VTH-instrumentarium.

De rol van bedrijven

In het OWV rapport wordt ook de rol en verantwoordelijkheid van bedrijven genoemd. Wij ondersteunen uw aanbeveling dat bedrijven zich actiever moeten inzetten om de gezondheid van omwonenden te beschermen. Niet alleen ten aanzien van de uitstoot van schadelijke stoffen, maar ook als het gaat om het voorkomen van geurhinder en geluidsoverlast. Het feit dat de overheid grenswaarden stelt, ontslaat bedrijven niet van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid om continue bezig te zijn met het terugdringen van hun bestaande uitstoot. Helaas zien we nog maar al te vaak dat bedrijven hier geen of onvoldoende aandacht voor hebben. Druk van de overheid is dan nodig om bedrijven er toe te bewegen de uitstoot te verlagen. Zoals eerder aangegeven is dat binnen het huidige VTH-systeem een complex en langdurig proces met een onzekere uitkomst. Hierdoor loop je, zoals helaas meerdere keren is gebleken vaak achter de feiten aan. Daarbij legt het een groot beslag op de toch al beperkte capaciteit en middelen van de overheid. Wij zouden dan ook graag zien dat wordt gekeken naar de mogelijkheden van een meer dynamische VTH-systeem is waarin, zonder tijdrovende en complexe procedures bedrijven verplicht worden om de uitstoot van schadelijke stoffen te verlagen zodra er (mogelijk) verhoogde gezondheidsrisico's, of betere technieken beschikbaar zijn. Als voorbeeld noemen we de vermijdings- en reductieplicht die bedrijven nu kennen ten aanzien van zeer zorgwekkende stoffen. We vinden dat deze plicht ook voor andere stoffen moet gaan gelden die (mogelijk) een risico opleveren voor de gezondheid zoals potentieel zorgwekkende stoffen, fijn stof en NOx.

De rol van omwonenden

In uw rapport concludeert u dat omwonenden zich niet gehoord en serieus genomen voelen en dat dit het wantrouwen jegens zowel bedrijven als overheid heeft gevoed. In het verleden is er vaak vanuit de systeemwereld, waarbij wetten, regels en bevoegdheden centraal staan, gehandeld en gereageerd. De aandacht voor de vragen en zorgen van omwonenden heeft hierin minder centraal gestaan. De casus APN heeft eraan bijgedragen om ons dat te doen inzien. We hebben de afgelopen jaren daarom, samen met de ODRN en wijkvertegenwoordigersstappen gezet om de communicatie met omwonenden te verbeteren. Zo is er regulier overleg en worden actualiteiten op verschillende manieren actief gedeeld. We willen verder blijven investeren in het vertrouwen van omwonenden. Dit door aandacht te hebben voor vragen en zorgen en door inspanningen te verrichten om de gezondheid van omwonenden te beschermen.

Onze reactie op uw aanbevelingen

Aanbeveling 3

Aanbeveling 3 is gericht aan de gemeente Nijmegen en luidt als volgt:

Vergewis u ervan of u gebruik maakt van alle mogelijkheden binnen het huidige instrumentarium om de gezondheid van omwonenden te beschermen tegen schadelijke industriële emissie. Pas uw werkwijze aan waar dat niet het geval is. Zorg ten minste voor:

- a. Zicht op de emissies van bedrijven. Toets het emissie-overzicht regelmatig op compleetheid en correctheid.*
- b. Een inschatting van het gezondheidsrisico per stof waaraan omwonenden worden blootgesteld. Doe dit met enige regelmaat en weeg onzekerheid daarin mee. Zorg voor de benodigde informatie over blootstelling en gezondheidseffecten van stoffen.*
- c. Aanscherping van de vergunning zodra de gezondheidsrisico's voor omwonenden daarom vragen.*
- d. Tijdige implementatie van BBT door de bedrijven.*
- e. Uitwisseling van kennis en ervaring met andere bevoegde bestuursorganen en omgevingsdiensten.*

Onze reactie

We onderschrijven deze aanbeveling. We zetten bij de inzet van het VTH-instrumentarium de volksgezondheid centraal. Dit vraagt van ons een proactieve houding, regelmatig reflecteren op vergunde emissies, de luchtkwaliteit op leefniveau monitoren en actief en adequaat handelen wanneer aanscherping of extra toezicht nodig is. Daarbij realiseren we ons dat bedrijfsemissies één van de bronnen is naast wegverkeer, scheepvaart en huishoudens van luchtverontreiniging in onze stad. We blijven ons inzetten op het beperken van de emissies afkomstig van alle bronnen van luchtverontreiniging.

Genomen of in gang gezette verbeteracties in relatie tot deze aanbeveling

De afgelopen jaren hebben we de nodige verbeteracties genomen of in gang gezet die hebben geleid tot verbetering op dit onderdeel. Te weten:

1. We hebben in 2021 een inventarisatie gemaakt van alle relevante industriële luchtemissies op het bedrijventerrein Nijmegen West en Weurt;
2. We hebben opdracht verstrekt aan ODRN om vergunningen actief te toetsen op actualiteit en deze waar nodig te actualiseren¹;
3. We voeren geuronderzoek uit om een volledig, actueel en betrouwbaar beeld te krijgen van de relevante geuremissies van bedrijven. Dit is nodig omdat we meer inzicht willen in de geursituatie voor ons toekomstig geurbeleid;

---

¹ De gemeente Nijmegen heeft 49 vergunningplichtige bedrijven waarvoor we bevoegd gezag zijn. Bij 25 daarvan was een actualisatietoets nodig omdat de vergunning 7 jaar of ouder is. Hieruit blijkt dat 10 vergunningen actueel zijn en dat bij 4 vergunningen actualisatie gewenst of noodzakelijk is. Voor 10 vergunningen moet nog besloten worden of actualisatie wenselijk of noodzakelijk is. Eén bedrijf is failliet, actualisatie is pas aan de orde bij een eventuele doorstart. De vergunningen van de 4 bedrijven die niet actueel zijn worden op korte termijn geactualiseerd. Deze actualisatietoetsen worden regelmatig herhalen we regelmatig zodat bijvoorbeeld wijzigingen in wet- en regelgeving geborgd zijn in de vergunningen.

4. We laten regelmatig emissiemetingen uitvoeren bij bedrijven om te controleren of deze voldoen aan de emissie-eisen. Bij overtreding daarvan treden we handhavend op;
5. In overleg met omwonenden hebben we het bestaande meetnet geïntensiveerd en aangevuld met andere stoffen zoals PAK en benzeen. Met behulp van deze meetgegevens stellen we jaarlijks een rapportage luchtkwaliteit op. Hierin nemen we de geactualiseerde bedrijfsemisies mee zodat we een volledig en actueel beeld hebben;
6. We zijn, in het kader van het Schone Lucht Akkoord (SLA), met de provincie Gelderland en gemeente Beuningen een project gestart om scherper te vergunnen. Daarmee willen we in samenspraak met bedrijf en omwonenden zoveel mogelijk aan de onderkant van de BBT-range vergunnen;
7. We hebben kennis en informatie uitgewisseld over APN met andere bevoegde gezagen waaronder de gemeente 's-Hertogenbosch en Eindhoven. Daarnaast volgt de ODRN actief de nieuwste ontwikkelingen en innovaties die plaatsvinden in technieken en maatregelen om te komen tot vermindering van de emissies van ZZS in het algemeen en bij de asfaltcentrales in het bijzonder, onder meer door participatie in de landelijke projectgroep ZZS, de projectgroep ZZS/asfaltcentrales en het Kennisplatform Asfaltcentrales;
8. Een gezonde leefomgeving ligt ter grondslag aan ons VTH-beleid. Samen met ODRN en andere gemeenten in de regio ontwikkelen we een routekaart om beter uitkomstgericht kunnen werken. Bijvoorbeeld gericht op een gezonde leefomgeving. In 2024 starten we hiermee.

Aanbeveling 4

Ook aanbeveling 4 is gericht aan de gemeente Nijmegen. Deze luidt als volgt:

Benut het systeem volledig om de gezondheid van omwonenden te beschermen tegen schadelijke industriële emissies. Communiceer proactief en wees transparant over incidenten, zorgen en klachten teneinde het vertrouwen van omwonenden terug te winnen.

Onze reactie

Deze aanbeveling onderschrijven we. Er is de laatste jaren flink geïnvesteerd in deze communicatie. Maar deze communicatie moet nog beter om het vertrouwen terug te winnen. We zien het als onze taak om, in het belang van een gezonde leefomgeving, de grenzen van het huidige systeem op te zoeken. Dat doen we bijvoorbeeld met het project scherper vergunnen. Daarnaast biedt de Omgevingswet een aantal nieuwe handvatten om de gezondheid van omwonenden te beschermen, die onderzoeken en benutten we. Zoals eerder aangegeven zijn we van mening dat het huidige systeem wat ons betreft een aantal verbeteringen nodig heeft die ons in staat stellen omwonenden beter te beschermen tegen industriële emissies. Hiervoor doen wij een beroep om de Rijksoverheid als wetgever en stelselverantwoordelijke. Uiteraard denken we daar graag in mee en dragen we daar actief aan bij.

Genomen of in gang gezette verbeteracties in relatie tot deze aanbeveling

Verbeteracties 1 tot en met 8 hebben eveneens geleid tot een verbetering van het eerste onderdeel van deze aanbeveling; het beter benutten van het systeem. Ook ten aanzien van het tweede deel van deze aanbeveling hebben we al een aantal verbeteracties genomen of in gang gezet. Te weten:

9. Het verbeteren en up-to-date houden van de [website Nijmegen West en Weurt](#) met onder andere alle relevante informatie over uitgevoerde emissie- en immissiemetingen, nieuws en vraag- en antwoord;
10. Het organiseren van een structureel overleg met wijkvertegenwoordigers van de 7 wijken rondom TPN-West en de gemeente Nijmegen en Beuningen. In dit overleg is er ruimte om de vragen en zorgen van omwonenden te bespreken en worden nieuwe inzichten en (beleids-)ontwikkelingen besproken;
11. We vinden het belangrijk dat omwonenden actief geïnformeerd worden door ODRN. Daarom hebben we ODRN opdracht gegeven een structureel overleg met omwonenden van de 7 wijken rondom TPN-West te organiseren. In dit overleg informeert ODRN omwonenden over actuele vergunningprocedures en resultaten van toezicht;
12. Het organiseren van diverse informatie- en themabijeenkomsten voor bewoners en bedrijven;
13. Het verbeteren van de bestaande omgevingsdialog bij vergunningverlening (onderdeel van het project scherper vergunnen);

Kansrijke aanvullende verbeteracties die we gaan onderzoeken

Na bestudering van het rapport en de aanbevelingen hebben we in overleg met de ODRN al een aantal kansrijke aanvullende verbeteracties in beeld gebracht. Deze gaan we (samen) oppakken. Waar nodig voeren we eerst nog onderzoek uit naar de haalbaarheid en wenselijkheid van bepaalde verbeteracties. Hierbij gaat het om de volgende verbeteracties:

14. We geven ODRN opdracht om in 2024 een inventarisatie uit te voeren van alle emissies van zeer zorgwekkende stoffen op TPN-West zowel naar lucht, afvalwater als via het bedrijfsafval. Zowel voor vergunningplichtige als relevante meldingsplichtige bedrijven waarvoor wij bevoegd gezag zijn. Voor provinciale bedrijven is eerder al een inventarisatie uitgevoerd. Dit inzicht gebruiken we om knelpunten in beeld te brengen en gericht de emissie van zeer zorgwekkende stoffen terug te dringen;
15. We onderzoeken, begin 2024 de mogelijkheden om ons VTH-beleidskader aan te passen zodat scherper vergunnen beter juridisch kan worden afgedwongen en we nadrukkelijker kunnen sturen op gezondheidkundige grens-, richt- en streefwaarden bij VTH (immissietoets). Bij voorkeur doen we dit samen met andere gemeenten waarmee we de ODRN vormen en Provincie Gelderland.
16. We verbeteren de klachtenprocedure, het analyseren en leren van klachten, het combineren met andere bronnen zoals de hinderbeleving en de stadsenquête met als doel klachten beter af te handelen, meer preventief te kunnen werken en daarmee het aantal klachten te verminderen;

17. We blijven prioriteit geven aan het toezicht op luchtmissies, het toetsen van de actualiteit van luchtmissies en het meten van luchtmissies. In onze opdracht aan de ODRN stellen we hiervoor structureel budget beschikbaar.
18. Samen met de GGD onderzoeken we de mogelijkheden om de rol van de GGD in het VTH-proces te verstevigen zodat gezondheid meer aandacht krijgt en beter wordt meegenomen;
19. We verbeteren de communicatie met omwonenden en het omgevingsmanagement. Aanvullend op wat we al doen gaan we vanaf dit jaar ook zelf de wijk in. Hiervoor organiseren we bewonersavonden waarin we aan de hand van een aantal thema's in gesprek gaan met omwonenden. Hiervoor is een jaaragenda opgesteld;
20. We stellen een convenant op met de bedrijven van TPN-West. Er is al een green deal met deze bedrijven maar die gaat vooral over verduurzaming. We onderzoeken of en hoe we dit kunnen uitbreiden met het thema gezondheid voor omwonenden.
21. We onderzoeken de extra mogelijkheden die de Omgevingswet biedt om omwonenden beter te beschermen tegen industriële emissies.

Project ToxDown

Tot slot willen wij u nog informeren over het project ToxDown. Dit is een vierjarig project van het RIVM waarin wij met hen gaan samenwerken. ToxDown richt zich in brede zin op hoe men op lokaal niveau gericht met chemische stoffen kan omgaan, met als doel om methodes en indicatoren te ontwikkelen om zo goed mogelijk antwoord te geven op de volgende vragen:

- Welke chemische stoffen komen voor in de leefomgeving en wat is de impact daarvan op de lokale leefomgeving?
- Hoe beleven mensen de aanwezigheid en impact van stoffen in hun omgeving? Waar maakt men zich zorgen om?
- Is het mogelijk prioriteiten te stellen om de impact van stoffen in de omgeving te reduceren? Hoe pak je dit het beste aan?

Dit project vergroot de kennis van chemische stoffen en de cumulatie van chemische stoffen in de leefomgeving. Hierdoor kan een betere inschatting worden gemaakt van het gezondheidsrisico per stof waaraan omwonenden worden blootgesteld. Ook geeft het project meer inzicht in de zorgen van omwonenden en zo zouden de bijeenkomsten die in het kader van dit project worden georganiseerd kunnen bijdragen aan versterking van het vertrouwen. Het idee voor dit project was er al voor het verschijnen van uw rapport, maar sluit wel nauw aan bij de aanbevelingen.

Tot slot

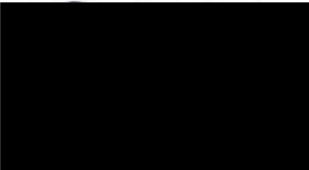
We werken continue aan een veilige en gezonde leefomgeving voor onze inwoners. Luchtkwaliteit is daarbij een belangrijk thema. Op basis van ons bestaande beleid in het Uitvoeringsprogramma 2020-2030 "Op weg naar een gezonde luchtkwaliteit" zetten we concrete stappen om de emissie van schadelijke stoffen van de belangrijkste bronnen wegverkeer, binnenvaart, industrie én huishoudens te verminderen. Ook onze

deelname aan het Schone Lucht Akkoord (SLA) draagt hier aan bij. Het programma loopt tot 2030 en met een groot deel van de maatregelen zijn we aan de slag. De contacten met bewoners en bedrijven zijn geïntensiveerd en daar gaan we mee door. Bij verschillende bedrijven zijn al resultaten geboekt, maar we moeten ons blijven realiseren dat dit een lang proces is waar we aan moeten blijven werken om het belangrijke doel van schonere lucht te bereiken. Daarbij is de samenwerking met provincie Gelderland, gemeente Beuningen, ODRN en andere partners zoals het RIVM, het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en de GGD van groot belang. Uw rapport geeft hiervoor een aantal bruikbare aanknopingspunten waar we mee aan de slag gaan. Waarvoor dank.

Alle in deze brief genoemde verbeteracties vertalen we naar concrete maatregelen en nemen we, inclusief planning en financiering op in een actieplan. Op deze manier pakken we de verbeteringen planmatig op en borgen we de uitvoering.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester